# Program

de dezvoltare agricola si rurala

## Preambul

Daca in general definim dezvoltarea drept un proces de schimbare sociala cu urmari pozitive, intr-un spatiu socio-economic dat, trebuie sa observam ca aceasta notiune este cel mai adesea perceputa prin latura sa economica.

Indicatorii cei mai cunoscuti ai nivelului de trai sunt, si ei, preponderent economici : nivelul veniturilor, accesul la servicii (medicale, educatie etc.), dotari ale infrastructurilor de transport si comunicatie etc. Trebuie adaugat la acestia increderea in sine, libertatea de a alege bunuri si servicii si altele, care ar defini asa-numita « bunastare sociala »

Dezvoltarea comunitara ar trebui sa ocupe cel putin acelasi loc in perceptia si in preocuparile noastre ca si dezvoltarea economica, daca deocamdata nu este prea evident gradul de acoperire al acestor notiuni.

Daca dezvoltarea economica necesita gandire si viziune, angajament si efort pe termen lung, necesita parteneriate intre sectorul de afaceri, lideri ai comunitatii si grupuri de interese diverse, dezvoltarea comunitara ar trebui sa se sprijine si ea pe acelasi set de elemente.

Dezvoltarea comunitara presupune reforma, schimbari sociale, dezvoltare culturala, educatia adultilor, dezvoltarea resurselor umane, intarirea societatii civile. O strategie de interventie in acest domeniu trebuie sa respecte 2 principii : cel al parteneriatului si cel al efectelor comunitare (si nu individuale).

In tarile Europei occidentale obiectivele dezvoltarii comunitare se refera la prevenirea excluderii, la participarea pentru identificarea si rezolvarea problemelor locale, in timp ce la noi aceste obiective vizeaza dezvoltarea structurilor democratice, cooperarea democrtaica, autoguvernarea structurilor locale, dezvoltarea sectorului civil.

Comunitatile locale din occident sunt clientii (beneficiarii) serviciilor comunitare, pe cand la noi ele reprezinta subiectul proceselor de creare a sectorului civil, ca apoi sa se transforme in clienti.

## Programul judetean de dezvoltare rurala

Daca ne referim la dezvoltarea rurala in Judetul Sibiu, trebuie sa luam in considerare atat dezvoltarea comunitara cat si cea economica, bazata in mare parte pe agricultura.

Definirea spaţiului rural din Recomandarea nr. 1296/1996 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei cu privire la Carta europeană a spaţiului rural are următoarea formă:
***„spaţiu rural cuprinde o zonă interioară sau de coastă care conţine satele şi oraşele mici, în care majoritatea părţii terenului este utilizată pentru:***

a. ***agricultură, silvicultură, acvacultura şi pescuit;***
b. ***activităţile economice şi culturale ale locuitorilor acestor zone (artizanat, industrie, servicii etc);***
c. ***amenajările de zone neurbane pentru timpul liber şi distracţii (sau de rezervaţii naturale);***

d. ***alte folosinţe (cu excepţia celor de locuit)*** **".**

Definirea unui program de dezvoltare rurala in judet trebuie sa porneasca de la un obiectiv general spre care sa convearga un set (grup) de proiecte, care sa fie conduse in mod coordonat si intr-un cadru institutional..

Grupurile de lucru create si moderate de CJS pentru identificarea unor directii de dezvoltare in rural au scos in evidenta o serie de puncte slabe, printre care :

- Grad redus de asociere a producatorilor agricoli si a altor categorii
- Slaba dezvoltare a activităţilor cu caracter industrial
- Capacitate slaba a populatiei rurale de a utiliza noile tehnologii informatice.
- Lipsa de specialişti şi de coordonare pentru dezvoltarea unor planuri de afaceri
- Structuri de consultanţă slab dezvoltate
- Grad de informare şi conştientizare redus la nivelul comunităţilor locale
- Capacitate administrativă scăzută
- Slaba comunicare a administratiei cu organizaţiile / asociaţiile profesionale.

O strategie a CJS cu referire la domeniul dezvoltarii rurale si agricole este in lucru si de aceea nu putem deocamdata face apel la un obiectiv general identificat pentru acest domeniu

## Un « subprogram » bazat pe cooperarea internationala

Inca din perioada de preaderare la UE au fost incheiate parteneriate si cooperari internationale ale Judetului Sibiu, in care s-au implicat oameni, comunitati, organizatii etc.
Cele mai semnificative prin consecventa si rezultate au fost parteneriatele cu Franta, Germania, Olanda, Italia si Luxemburg.

Cooperarea descentralizata, in adevaratul sens al acestui termen tehnic european, a fost in acea perioada focalizata pe sprijinirea judetului (in ansamblul sau) in pregatirea pentru iminenta aderare a Romaniei la Uniunea Europeana.
La trei ani dupa aderare, decalajele fata de celelalte tari membre raman vizibile, iar cele legate de spatiul rural sunt si mai evidente. Motivele sunt de cele mai multe ori obiective, dar sunt cateva lucruri care depind numai de noi, de atitudinea noastra.

Unul dintre cei mai fideli parteneri ai Judetului Sibiu este Departamentul Ille et Vilaine din Franta, care timp de 20 de ani a fost alaturi de cetatenii si administratiile judetului. Din luna iunie 2003 angajamentul celor doua administartii a fost formalizat printr-un acord cadru de cooperare descentralizata.
In ultimii ani partenerii francezi au largit cercul cooperarii agricole si rurale prin atragerea unor powiate (judete) din Polonia.

Descentralizarea din toate domeniile vietii publice, care presupune asumarea responsabilitatii autonomiei locale, va apropia administratia de sectorul civil, iar experienta franceza si poloneza in domeniul camerelor agricole si al grupurilor de actiune tematice ale agricultorilor, sau in domeniul organizatiilor comunitare (de intrajutorare, de coproductie, de parteneriat etc.) nu poate fi decat bine venita.

**Obiectivul subprogramului**
Un obiectiv general ar putea fi : Revigorarea economiei locale si a initiativelor private si comunitare din spatiul rural al judetului.

Printre punctele slabe identificate de analiza grupurilor de lucru pe agricultura si dezvoltare rurala se afla cateva care se datoreaza lipsei de cunostinte, de experienta sau de deprinderi in domeniul asociativ si al parteneriatului dintre sectoarele public, privat si neguvernamental.

Considerand ca dreptul la informare asigura si dreptul la implicare al tuturor segmentelor societatii ne propunem ca acest program sa se alature eforturilor Consiliului judetean de a fi prezent in teritoriu.

## Proiecte in cadrul subprogramului

Proiectele vor fi concretizate prin colaborarea Serviciului Programe si Strategii din cadrul CJS cu o structura independenta, care face dovada capacitatii tehnice si logistice necesare.

1 – Programul LEADER

O prima masura din PNDR pe axa 4 LEADER (Masura 431.1, faza 3) a fost lansata in septembrie 2009. Anul 2010 va aduce deschiderea unor noi masuri pentru care atat GALurile cat si autoritatile judetului trebuie sa fie pregatite.

Proiectele din acest domeniu vor raspunde la urmatoarele necesitati :

- Animare si coordonare a GALurilor din judet (crearea unui centru de resurse)
- Sprijin in structurare, in elaborarea strategiilor si in initierea proiectelor Leader. (pentru GAL si asociatii comunitare)
- Sprijin in cooperarea internationala (identificarea de parteneri, comunicare, medierea cooperarii)
- Mediere intre reteaua de GALuri si autoritatile judetene si nationale
- Reprezentarea in retele internationale.
- Formarea animatorilor locali.

2 – Infiintarea Camerelor agricole

Reorganizarea unor institutii si autoritati publice conform legii 329/2009, face ca Oficiile judetene si Centrele de consultanta agricola sa se desfiinteze, personalul acestora fiind transferat la viitoarele Camere agricole, institutii publice descentralizate, finantate din venituri proprii si din subventii de la bugetul de stat.

In acest context sunt necesare proiecte care sa realizeze :

- Popularizarea conceptului in teritoriu si sensibilizarea principalilor actori.
- Informarea si formarea membrilor asociatiilor agricole - sprijin in structurare
- Medierea intre sectorul asociativ si autoritatile locale si judetene
- Sprijinirea CJS in structurarea viitoarelor Camere agricole.
- Formarea cadrelor din serviciile CJS si din teritoriu in domeniul structurarii si functionarii Camerelor agricole

3 – Participarea in Reteaua Nationala de Dezvoltare Rurala (RNDR)

Inca din anul 2005 CJS este membru in Grupul de actiune pentru dezvoltare agricola (GADA), care si-a propus obiective din domeniul dezvoltarii agricole si rurale. Odata cu deschiderea unor masuri din PNDR si cu aparitia unor acte normative care au ca obiectiv general dezvoltarea rurala acesta structura semi-formalizata, GADA, va trebui sa evolueze spre a deveni o organizatie care sa reprezinte un « nod » judetean al retelei nationale de dezvoltare rurala.

Proiectele care vor ajuta la o prezenta activa si constructiva a judetului in RNDR vor duce la :

- Initierea membrilor retelei de la nivel judetean in modul de functionare a retelei
- Structurarea la nivel judetean – transformarea GADA
- Popularizarea obiectivelor si actiunilor de tip Leader si a celor din viitoarele Camere agricole
- Conectarea la reteaua europeana de dezvoltare rurala

**Actiuni principale din cadrul proiectelor de dezvoltare rurala**

1. Reuniuni de informare si dezbateri, pornind din teritoriu spre centru.
    a. Despre Camerele agricole
    b. Despre LEADER
    c. Despre sectorul neguvernamental

2. Seminarii si colocvii
    a. Despre Camerele agricole
    b. Despre LEADER
    c. Despre RNDR
    d. Despre descentralizare

3. Schimburi de experienta tematice cu Franta si Polonia
    a. Cooperare intre GALuri
    b. Organizare, misiuni si obiective ale Camerelor agricole
    c. Rolul administratiilor in buna guvernare

4. Economie solidara : centre de vacanta in 10 comune
    a. Intalniri itinerante pentru promovarea conceptului
    b. Sprijin local in organizare si derularea centrelor
    c. Formare animatori pentru Centre de vacanta

5. Democartie participativa : consilii cetatenesti in 2 comune
    a. Intalniri lunare pentru dinamizarea comunitatilor
    b. Prezentarea si discutarea conceptului in sedintele de Consiliu local
    c. Formarea persoanelor din grupul tinta
    d. Elaborarea unui ghid de democratie perticipativa

6. Comorile din Tara Oltului : actiune model intr-un teritoriu Leader
    a. Crearea grupurilor locale de organizare in 10 comune
    b. Intalniri itinerante pentru promovarea conceptului si pregatirea concursului
    c. Pregatirea echipelor concurente
    d. Desfasurarea concursului

7. Formare in utilizarea calculatorului (ECDL)

**Bugetul programului**

**200 000 Euro**

27.11.2009 Valentin Arvunescu